

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

засідання кафедри буріння та геології

04 травня 2023 року

м. Полтава

№21

Голова – в. о. завідувача кафедри, професор Ю.Л. Винников.

Секретар – О.О. Станішевська.

ПРИСУТНІ: професор Лукін О.Ю. (дистанційно); професор Євдошук М.І. (дистанційно); доцент Харченко М.О.; доцент Матяш О.В.; доцент Ягольник А.М.; старший викладач Вовк М.О.; старший викладач Вольченкова А.В.; старший викладач Дворецька А.М.; старший викладач Щедрова О.В. (дистанційно); старший викладач Тацій О.О. (дистанційно); старший викладач Нос С.М. (дистанційно); старший викладач Лазебна Ю. В.

ЗАПРОШЕНІ: директор ННІНГ, професор Коробко Б.О.

З п. 1. Про акредитацію освітніх програм.

СЛУХАЛИ: Доцент Харченко М.О. (гарант освітніх програм спеціальності 184 Гірництво):

У липні 2023 р. буде затверджено професійний стандарт «Фахівці з буріння» (розробник: Акціонерне товариство «Укргазвидобування», у складі авторського колективу – співавтори професор Винников Ю.Л. і доцент Харченко М.О.).

<https://ugv.com.ua/uploads/%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%84%D0%9A%D0%A2%20%D0%9F%D0%A1%20%D0%A4%D0%B0%D1%85%D1%96%D0%B2%D1%86%D1%96%20%D0%B7%20%D0%B1%D1%83%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%2010.04.pdf>.

У цьому стандарті чітко визначено, що буріння свердловин на нафту і газ (пошукові, розвідувальні та експлуатаційні) відноситься до спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології. Як співавтори даного стандарту ми

проговорили, що всі дипломи здобувачів по бурінню свердловин спеціальності 184 Гірництво, які вступили на навчання на всі рівні вищої освіти до моменту затвердження стандарту, підтверджують професійну кваліфікацію. Це положення буде внесено до даного професійного стандарту.

Крім того проекти стандартів вищої освіти магістерського (наразі на сайті МОН не викладено) та бакалаврського рівнів вищої освіти також буріння на нафту і газ відносять до спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології. Тому коли затвердять стандарт вищої освіти зі спеціальності 184 Гірництво, то відповідно освітня програма (ОП) «Буріння нафтових і газових свердловин» не буде відповідати спеціальності 184 Гірництво.

Отже, для нового набору здобувачів 2023 р. на бакалаврський і магістерські рівні з бурінню свердловин доцільно переробити освітні програми під відповідні освітні та професійний стандарти.

Є декілька пропозицій щодо бакалаврських програм:

Варіант 1. Залишити освітню програму «Буріння свердловин» спеціальності 184 Гірництво для можливості отримати бакалаврський рівень вищої освіти прискореної форми (особливо на бюджетній формі) для здобувачів після закінчення нашого відокремленого структурного підрозділу Полтавського фахового коледжу нафти і газу з даної спеціальності та освітньої програми. При цьому дещо змістити акцент у блоці вибіркових дисциплін освітньої програми «Буріння свердловин» спеціальності 184 Гірництво з буріння пошукових, розвідувальних та експлуатаційних свердловин на нафту і газ на більш гірничі питання (наприклад, буріння глибоких геологорозвідувальних свердловин). Тоді у блоці вибіркових дисциплін прибрати специфіку нафтогазових свердловин, пошуку та розвідки родовищ нафти і газу, а залишити всі питання, що характерні для спорудження глибоких геологорозвідувальних свердловин.

Паралельно зробити додатковий блок вибіркових дисциплін «Буріння нафтових і газових свердловин» в освітній програмі «Нафтогазова інженерія та технології» спеціальності 185. У цьому блоці відобразити все необхідне для відповідності професійному стандарту «Фахівці з буріння» з метою надання можливості здобувачам по завершенню навчання на освітній програмі отримати

професійну кваліфікацію «Технік з буріння» (але буде важко, оскільки обсяг вибіркових дисциплін може не вистачити для формування всіх необхідних компетентностей, знань, вміння/навичок тощо).

Такий варіант створить певну конкуренцію поміж двох освітніх програм, але з часом освітня програма зі спеціальності 184 втратить свою актуальність через відсутність (або малу зацікавленість) стейкхолдерів, а відповідно і в подальшому малу зацікавленість серед майбутніх абітурієнтів. Тобто таке рішення має сенс до того часу, поки будуть випускники коледжу по даній спеціальності (це не більше трьох років). Тому через 2...3 роки є сенс змінити освітню програму по даній спеціальності, але ще є час над цим попрацювати, щоб знайти стейкхолдерів оновленої освітньої програми, щоб розробити її на відповідному рівні і щоб її випускники були затребовані на ринку.

2.2. Варіант 2. Зробити окрему освітню програму «Буріння свердловин» (по факту вона ліцензована, та набір здобувачів на цю освітню програму не здійснювався), але вже по стандарту вищої освіти спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології». Такий варіант дасть змогу повноцінно сформувати всі необхідні компетентності, знання, вміння/навички для здобуття по завершенню навчання на цій освітній програмі професійну кваліфікацію «Технік з буріння». При цьому на існуючу акредитовану освітню програму «Буріння свердловин» спеціальності 184 Гірництво призупинити набір студентів вже з наступного навчального року, оскільки нелогічно готувати здобувачів на освітніх програмах однакової назви, але за різними стандартами вищої освіти (по різних спеціальностях). Головним недоліком цього варіанту є закриття акредитованої освітньої програми і відповідно неможливість продовжити навчання за прискореною формою навчання (особливо на бюджетній формі) випускників коледжу цієї спеціальності.

Є декілька пропозицій щодо магістерських програм:

3.1. Варіант 1. Залишити освітню програму по спеціальності 184 Гірництво, але змінити її назву, фокус, суть, оскільки буріння нафтових і газових свердловин відноситься до іншої спеціальності у відповідності з професійним і проектом майбутнього освітнього стандарту магістерського рівня вищої освіти.

Паралельно зробити додатковий блок вибірових дисциплін «Буріння нафтових і газових свердловин» в освітній програмі «Нафтогазова інженерія та технології» спеціальності 185. У цьому блоці відобразити все необхідне для відповідності професійному стандарту «Фахівці з буріння» з метою надання можливості здобувачам по завершенню навчання на освітній програмі отримати професійну кваліфікацію «Інженер з буріння» (але буде важко, оскільки обсяг вибірових дисциплін може не вистачити для формування всіх необхідних компетентностей, знань, вміння/навичок).

При цьому на існуючу освітню програму спеціальності 184 Гірництво призупинити набір студентів вже з наступного навчального року.

Основним недоліком цього варіанту є суттєве збільшення освітніх компонентів, у т. ч. специфічних гірничого спрямування, а в штаті відсутні в достатній мірі науково-педагогічні працівники цього спрямування. Крім того наразі відсутні (чи мало зацікавлені) стейкхолдери ОП спеціальності 184, а відповідно і в подальшому матимемо й малу зацікавленість серед майбутніх абітурієнтів. Тому через рік є сенс ліцензувати нову освітню програму (по суті модернізувати існуючу) «Буріння нафтових і газових свердловин» за стандартом вищої освіти спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології. Хоча мені здається краще зробити для оновленої освітньої програми таку суть і назву «Буріння і ремонт нафтових і газових свердловин». Викликано це тим, що основний контингент здобувачів цієї освітньої програми працюють або в бурінні нафтових і газових свердловин, або в капітальному ремонті нафтових і газових свердловин. Тоді логічним буде два вибірових блоки даної освітньої програми.

Варіант 2. Зробити окрему освітню програму «Буріння нафтових і газових свердловин» (або «Буріння і ремонт нафтових і газових свердловин») за стандартом вищої освіти спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології вже із цього року. Такий варіант дасть змогу повноцінно сформувати всі необхідні компетентності, знання, вміння/навички для здобуття по завершенню навчання на цій освітній програмі професійну кваліфікацію «Інженер з буріння». При цьому на існуючу освітню програму спеціальності 184 Гірництво призупинити набір студентів.

ВИСТУПИЛИ:

Доцент Матяш О.В.: з огляду на викладений доцентом Харченка М.О. матеріал і в силу вступання в дію професійних стандартів у галузі нафтогазової сфери, потрібно змінити кардинально суть освітньої магістерської програми по спеціальності 184 Гірництво, наприклад, в сторону тематики геоінженерія. При цьому поєднати сильні сторони викладачів кафедри буріння та геології (геологія, геологорозвідувальні роботи, геомеханіка для буріння та породоруйнівний інструмент, гідроаеромеханіка для буріння), викладачів ННІ будівництва, архітектури та землеустрою (підземне будівництво, маркшедерія, геоінформаційні системи тощо), ННІ інформаційних технологій та механотроніки (гірничі машини, інформаційні технології в гірництві і т. ін.).

Доцільно напрацьований матеріал діючої магістерської ОП «Буріння нафтових і газових свердловин» вставити третім вибіркоким блоком у освітню програму 185 «Нафтогазова інженерія та технології» та апробувати такий варіант при наборі магістрів вступної кампанії 2023/2024. Якщо буде попит на третій блок, у подальшому можна виділити в окрему освітню програму «Буріння нафтових і газових свердловин», але вже по стандарту вищої освіти спеціальності 185. Проте варто зазначити, що запропонований варіант потребує значних затрат для його реалізації. В першу чергу, це стосується недостатньої кількості науково-педагогічних працівників, які б могли вирішити цілу низку питань та поставлених задач у напрямку спеціальності 184 Гірництво, оскільки наразі накопичено досвід роботи лише з буріння нафтових і газових свердловин.

В. о. завідувача кафедри, професор Винников Ю.Л.: Дуже дякую доцентам Харченко М.О. та Матяшу О.В. за об'єктивний аналіз сьогоденної ситуації з програмами «Буріння свердловин» і «Буріння нафтових і газових свердловин» відповідно за бакалаврським і магістерським рівнями в межах спеціальності 184 Гірництво. Виходячи з нього, вважаю за оптимальний варіант 1, запропонований М.О. Харченком, тобто: «Залишити освітню програму по спеціальності 184 Гірництво, але змінити її назву, фокус, суть, оскільки буріння нафтових і газових свердловин відноситься до іншої спеціальності у відповідності

з професійним стандартом. Паралельно зробити додатковий блок вибіркових дисциплін «Буріння нафтових і газових свердловин» в освітній програмі «Нафтогазова інженерія та технології» спеціальності 185».

При цьому всім членам кафедри для реалізації цього варіанту прийдеться докласти максимальні зусилля та ініціативу. Тому звертаємося до директора ННІНГ, професора Б.О. Коробка з проханням всіляко сприяти цьому, зокрема в посиленні науково-педагогічного потенціалу кафедри за цими програмами, організації взаємодії з іншими кафедрами ННІНГ і відповідними кафедрами університету, а також з потенційними стейкхолдерами та рецензентами програм.

Треба також пам'ятати, що наша кафедра здійснює підготовку бакалаврів по спеціальності 103 Науки про Землю і з цього року планує набір і відповідно навчання за магістерською програмою «Геологія нафти і газу» за цією спеціальністю. І тому одночасно здійснювати підготовку бакалаврів й магістрів за трьома спеціальностями для нас на сьогодні неможливо.

Директор ННІНГ, професор Коробко Б.О.: адміністрація навчально-наукового інституту та ЗВО буде всіляко сприяти посиленні науково-педагогічного потенціалу кафедри за всіма її освітніми програмами, організації взаємодії з іншими кафедрами не лише ННІНГ, а й іншими відповідними кафедрами університету, а також з потенційними стейкхолдерами й рецензентами програм. Але хотів би звернути вашу увагу на великому попиті серед здобувачів на освітню програму «Буріння нафтових і газових свердловин», а тому не хотілося б втрачати даний контингент. Всі вище перелічені проблеми цілком зрозумілі, але пропоную більш активно працювати щодо розширення освітніх послуг при забезпеченні відповідної їх якості. Зокрема, пропоную освітню програму «Буріння нафтових і газових свердловин» проєктувати її таким чином, щоб вона повністю задовольняла вимоги відповідного професійного стандарту. При цьому є сенс залишити магістерську програму по спеціальності 184 Гірництво, звісно модернізувати її під цю спеціальність, наприклад назвати «Геоінженерія» (проаналізуйте самостійно кращі практики ЗВО України, Польщі та інших країн). Все вірно Ви, Юрію Леонідовичу, відзначили, що з цього року плануємо набір магістрів на освітню програму «Геологія нафти і газу» за спеціальністю 103 Науки

про Землю. Щодо бакалаврських програм, то підтримую зробити третій блок за вибором по бурінню нафтових і газових свердловин в освітній програмі «Нафтогазова інженерія та технології» по спеціальності 185, при цьому існуюча акредитована програма «Буріння свердловин» спеціальності 184 має повністю відповідати освітньому стандарту.

В. о. завідувача кафедри, професор Винников Ю.Л.: Шановний Богдане Олеговичу, це дуже амбітні плани. Однак, я не зможу якісно організувати навчальний процес відразу за трьома спеціальностями на двох рівнях вищої освіти, та ще й за умови, що через рік нам за всіма трьома магістерськими програма проходити акредитацію, а досвіду підготовки та випуску здобувачів цих спрямувань наш ЗВО досі ще не мав. Тому пропоную все ж таки вибрати найбільш пріоритетні напрями і поступово рухатися для досягнення поставлених задач.

Директор ННІНГ, професор Коробко Б.О.: Дякую! Тоді пропоную наступне:

1) модернізувати магістерську освітню програму спеціальності 184 (змінити назву, фокус, перелік і суть освітніх компонентів), але щоб в ній залишилося фокусування на бурінні свердловин з точки зору гірництва, а особливості буріння на нафту і газ перекинути в третій вибіркового блоку магістерської програми спеціальності 185;

2) модернізувати бакалаврську програму спеціальності 184, але без зміни її назви, буріння на нафту і газ перекинути в третій вибіркового блоку бакалаврської програми спеціальності 185;

3) через рік магістерську освітню програму «Буріння нафтових і газових свердловин» робити по спеціальності 185;

4) на магістерську освітню програму спеціальності 103 Науки про Землю здійснювати набір як і заплановано;

5) через рік повернемося до розроблення магістерської освітньої програми по спеціальності 184 із урахуванням реальних потреб регіону та країни в цілому, поспілкуємося із потенційними стейкхолдерами цього напрямку.

УХВАЛИЛИ:

1. Підготувати всі необхідні матеріали для проходження акредитації (осінь...зима 2023 р.) освітньої програми «Буріння нафтових і газових свердловин» спеціальності 184 Гірництво, зміст освітніх компонентів має відповідати професійному стандарту «Фахівці з буріння».

2. Зробити третій блок в освітніх програмах «Нафтогазова інженерія та технології» спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології по бурінню пошукових, розвідувальних та експлуатаційних свердловин на нафту і газу в першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти. За основу прийняти запропонований доцентом Харченком М.О. перелік вибіркових освітніх компонентів, їх зміст має відповідати професійному стандарту «Фахівці з буріння».

5. Напрацьовувати матеріал на нову магістерську освітню програму «Інжиніринг: буріння свердловин, ліквідація гірничих виробок» (назву ще допрацювати) спеціальності 184 Гірництво, в якій змістити акцент на формування всіх необхідних компетенцій та результатів навчання магістра гірництва.

6. Готуватися до набору та якісних освітніх послуг по магістерській освітній програмі «Геологія нафти і газу» спеціальності 103, а також до акредитації в наступному році.

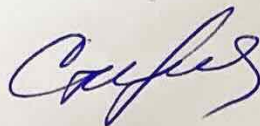
7. Модернізувати бакалаврську освітню програму «Буріння свердловин» щодо відповідності стандарту вищої освіти спеціальності 184, а також вимогам ринку і особливо професійному стандарту «Фахівці з буріння».

Голова засідання

Юрій ВИННИКОВ

Секретар

Оксана СТАНШЕВСЬКА